Každý soud první stolice (»okružni sud« nebo »sudbeni stol«) v území, v němž má býti zřízena komise, vybere ze všech svých soudců jednoho člena komise a jednoho náhradníka. Členem komise nebo náhradníkem nemůže býti, kdo nemá aspoň 15 let soudcovské nebo advokátní prakse. Předsedové a místopředsedové jednotlivých komisí jsou bráni od kasačního a apelačního soudu. Pro bělehradskou komisi určí se předseda od kasačního soudu v Bělehradě, a z členů apelačních soudů v Bělehradě, Skoplji a Novém Sadě po jednom místopředsedovi. Podobně se postupuje i u druhých dvou komisí.

Třetí oddíl pojednává o zasedání komise. Zjistí-li komise, že se jedná pouze o disciplinární přestupek, odevzdá materiál příslušnému normálnímu soudu. Je-li obžalovaný uznán nevinným, dostane se mu o tom písemného vyrozumění. Čtvrtý díl jedná o trestech. Vinník se odsuzuje buď k trestu na svobodě nebo k pokutě do 250.000 dinárů, resp. i k zabavení veškerého jmění, jež připadá sociálním institucím. V případě nedobytnosti počítá se 1000 dinárů za jeden den vězení. Oddíl pátý obsahuje ustanovení o dobrovolném podrobení se líčení před komisí, šestý jedná o možnosti rehabilitace na základě osvobozujícího rozsudku. Sedmý oddíl má závěrečné ustanovení o platnosti zákona. Zákon platí 2 roky ode dne vyhlášení. Platnost jeho nemůže se prodloužiti leč vydáním nového zákona. M. Jirásek.

Bankovní město. Tím plným právem lze nazvati hlavní město Slovenska, Bratislavu. Nyní po otevření filiálek Hypoteční a Zemské banky má Bratislava 41 ústavů, počítaje v to slovenské centrály i pobočky českých bankovních ústavů. Uváží-li se, že Bratislava má necelých 90 tisíc obyv., připadne tam jedna banka asi na 2000 obyvatelů.

M. Jirásek.

II. sjezd ruských učenců v Praze konal se od 25. září do 2. října. Účast učenců byla veliká, jak patrno z programu, který byl vydán. Jednání sjezdové odbývalo se v několika sekcích a sice v sekci prvé, věd právních a národohospodářských, v druhé, věd filosofických a historicko filologických, v třetí, nauk přírodních a lékařských a ve čtvrté, matematky a věd technických. Kromě toho zřízeny byly podsekce: národohospodářská, právní, filologická a filosofická a lékařská.

V sekci věd právních a národohospodářských účastnili se známí profesoři právnické fakulty ruské v Praze i profesoři zahraniční, zvláště prof. Bilimovič, Aleksejev, Kosinskij, Spektorskij, Struve, Kizevetter a právní historici. Taranovskij, Jasinskij, Vernadskij a Šachmatov. V předmětech, kterým věnována byla pozornost, převládají problémy filosoficko právnické, reformátorské, pokud jde o ústavní právo a problémy národohospodářské, v historicko právních otázky dějin selského stavu ruského. Prof. Jasinskij přednášel také o tematě širším, slovanském.

Dr. R. Rauscher.

Je ministerstvo pro sjednocení zákonův a organisace správy zbytečným? — Čtenáři naši vědí, že časopis náš již dlouhou dobu jest toho mínění, že úkol ministerstva unifikací, jak mu byl vytčen nařízením z 29. prosince 1920, č. 501 Sb. z. a n., jest tak nepatrný, že pro unifikaci v naší republice bylo by daleko lépe, kdyby ministerstva unifikačního raději nebylo, a aby příslušné předlohy byly vypracovávány v ministerstvech odborných. V tomto našem přesvědčení psán byl také náš článeček: »Další unifikace práva v republice« na str. 236 min. roč. Ministerstvo unifikací zaslalo k této naší noticce tuto zprávu:

»V článku »Další unifikace práva v republice«, otištěném na str. 236, čísla 10. roč. V. tamního časopisu usuzuje pisatel, že unifikační ministerstvo nesúčastnilo se vypracování předloh živnostenského zákona, zákona o živnostenských soudech a zákona o horních úřadech, resp. unifikace čsl. práva, uvedených oborů se týkající. Úsudek tento není správným. Unifikační ministerstvo spolupracuje na osnovách všech zákonů a nařízení a věnuje zvláštní péči spolupráci zejména na těch, které mají za předmět úpravu poměrů na Slovensku a Podkarpatské Rusi. Bylo proto účastno i prací v tamním časopise zmíněných, byť příslušné zákonné osnovy byly podávány jménem ministerstev jiných, t. j.

resortních. Počet osnov, které jménem ministerstva unifikačního bude lze podati, nebude příliš značný, nechť spolupráce unifikačního ministerstva v těch kterých případech jest sebe rozsáhlejší. Příčiny toho vysvětleny jsou v článcích »Unifikace v Československu«, otištěných v I. a II. ročníku zdejšího Věstníku na str. 24 až 27 a 118 až 121, kde i způsob činnosti unifikačního ministerstva objasněn. Unifikační ministerstvo bude povděčno, pakli tamní redakce s obsahem citovaných článků zdejšího věstníku čtenářstvo svého časopisu obeznámí a informace jeho dle nich a předchozího sdělení laskavě doplní resp. opraví.«

Redakce uveřejňuje celý přípis ministerstva s tím, že Věstník ministerstva unifikačního jest v redakci k disposici.

Musí však svým referentem prohlásiti, že obsah těchto článků byl jí již dříve znám, a že jak dříve, i nyní stojí na stanovisku, že minist. unifikační, tak jak mu byla určena kompetence, k životu schopno není. Otázka ta byla již mnohokráte diskutována, a vždy došlo se k tomu poznatku. To dokazuje i veškerá činnost ministerstva samotného, že přes výtečnou kvalifikaci svých úředníků a přes veškeru svoji nejlepší snahu, nezasáhlo význačněji do zákonodárství našeho, nedovedouc ani uspíšiti unifikaci práva, ani nějak podstatně ji připraviti. Chyba leží v samém původu a chyba tato jest nenapravitelná. Jest pochopitelno, že ministerstva odborná provádějí zákonodárnou práci ve svých oborech, ježto jsou k tomu nejlépe povolána, neboť přicházejí s právním životem svých oborů denně do styku, a vědí, kde by se co mělo upravovati. Úkol ministerstva unifikačního bylo provésti unifikaci, a tomuto úkolu ministerstvo nedostálo. Co bylo toho příčinou, jest jiná otázka, ale že tento úkol ministerstvo vykonati nemohlo, jest jeho tragickým údělem. Neprovedlo ani to, aby naši úředníci na Slovensku mohli se řádně z našich příruček informovati o právu uherském, takže státní úředník československý rozhoduje podle příručky, kterou vydala rakouská vláda pro svoji zemi Burgenland. A tak mohli bychom jmenovati celou řadu úkolů jiných. Ministerstvo unifikační — ať již z jakýchkoliv příčin — se neosvědčilo. A to nejen u nás. Polsko i Jugoslavie, jež měly ministerstva unifikační, dnes jich nemají.

Odvolává-li se ministerstvo unifikační, že spolupůsobí hlavně při zákonech s dosahem na Slovensko a Podkarpatskou Rus, pak se nutno ptáti, nač máme ministerstvo na Slovensku, a zda zákonodárná oddělení odborných ministerstev nemají právníků znalých práva uherského? Ostatně ohledně této činnosti ministerstva nechceme opakovati, co napsal jakýsi vysoký úředník odborného ministerstva, a což nikterak nebylo vyvráceno.[1])

Naše mínění je, že unifikace musí se v zájmu státu samého provésti co nejrychleji. Překážky, které se tomu staví v cestu, a jež jsou nám dobře známy, nejsou tak veliké, aby nebyly překonány. Ministerstvo unifikací, vlivem určení své kompetence, tuto povinnost vykonati nemůže. Nezbývá proto než pokusiti se, zda ministerstva odborná nebudou míti více štěstí v této práci, nebude-li republika míti orgán, jenž stojí ji ročně 1,700.000 Kč, a jenž si pokládá za čest, že jest odborníkem na slovo vzatým v oboru právním, jenž se má unifikovati, čili v oboru, jenž jako takový má se zrušiti. A tak dojde se k tomu paradoxu, že orgán povolaný k unifikaci udržuje dualitu práva, s níž žádný stát nemůže dobře existovati.[2]) dnk.

---

[1]) Srv. článek: Je ministerstvo pro sjednocení zákonodárství zbytečným? Národní Listy, č. 112 z roku 1923.

[2]) Jako závěr uvádíme pouze to, že podle zpráv i vedoucí kruhy nahlížejí toto stanovisko, a že se vážně pomýšlí na zrušení tohoto ministerstva, jehož agendu by převzalo ministerstva vnitra a spravedlnosti.